

Nieuwsbrief

Stichting Taalverdediging

Voor herstel en behoud van het Nederlands - Jaargang 12 Nummer 1 - Winter 2010

Taalverdediging verlangt invoering van "wet-Toubon"

Geachte lezer,

De verengelsing grijpt nog steeds om zich heen. In het Engels opgeleide Nederlanders komen aan het hoofd te staan van Nederlandse ondernemingen, overheidsbedrijven en instellingen. Daarbij worden er ook meer en meer Engelstalige vreemdelingen aangetrokken om in Nederland een leidinggevende positie te bekleden. Al deze mensen hebben weinig of niets op met het voortbestaan van onze taal en zouden om praktische en/of zelfs principiële redenen het liefst zien dat Nederland zou overstappen op het Engels als officiële taal. In hun ogen is het handhaven van het Nederlands achterhaald nu de verengelsing van de jeugd elk jaar toeneemt omdat het onderwijs stap voor stap overgaat op het Engels als instructietaal. Deze lieden nemen dan ook alvast maar een voorschot op de toekomst en richten hun onderneming, dienst of instelling Engelstalig in, intern, maar ook telkens meer naar buiten toe. Daardoor wordt het publiek geconfronteerd met Engelstalige opschriften in winkels en andere openbare ruimtes. Ook nemen zij de vrijheid om hun waren en diensten in advertenties in het Engels aan te prijzen. Degenen die hopen dat deze gang van zaken de bevolking op een gegeven ogenblik de ogen en oren uit zal komen met als gevolg dat de wal het schip zal keren, zullen mogelijk bedrogen uitkomen. De voortschrijding van het Engels zal dan al zo ver gevorderd zijn dat zij onomkeerbaar wordt. Helemaal wanneer de invloed van de Europese Unie, die zich steeds meer ontwikkelt tot een Engelstalige organisatie, blijft toenemen. Het is daarom nu de hoogste tijd om in te grijpen. Dat kan door het invoeren van taalwetgeving. Verschillende Europese landen gingen Nederland daarin voor, bijvoorbeeld Frankrijk met de invoering van de zogenaamde "wet-Toubon" (zie bladzijde 2).

Tweetalig basisonderwijs Rotterdam

Op 21 januari is de commissie Onderwijs van de Tweede Kamer bijeen geweest om het rapport van de Onderwijsinspectie over de aard van het zogeheten Early Bird project, in onder andere Rotterdam, te bespreken. Dit onderzoek werd gehouden op verzoek van staatssecretaris Dijkzema (PvdA), om verontruste Kamerleden, die vreesden dat deze vorm van onderwijs dezelfde inhoud had als het tweetalig onderwijs, waarmee het ministerie van Onderwijs wil experimenteren, gerust te stellen. Uit de uitkomst van het onderzoek bleek echter dat er alleen gekeken was naar de Engelse lessen en niet naar het geven van les in het Engels bij andere vakken. Vragen van Kamerleden over dit gemis werden door de staatssecretaris afgewimpeld.

Taalverdediging zal nu, met de "Wet Openbaar Bestuur" in de hand, de Onderwijsinspectie verzoeken mede te delen welke vragen zij aan de schoolbesturen heeft gesteld om met de door ons verwachte uitkomst, namelijk dat dit onderzoek helemaal niet ging over het gebruik van Engels bij andere vakken dan Engels, de Kamerleden ervan te overtuigen dat de staatssecretaris de commissieleden een rad voor ogen heeft proberen te draaien. (Zie voor het verslag van de commissiebijeenkomst bladzijde 13).

Taalverdediging genomineerd voor erepenning

De vooraanstaande Marnixring Internationale Service Clubs vzw heeft de Stichting Taalverdediging genomineerd voor de door haar toe te kennen erepenning 2010. Deze onderscheiding, die in Nederland nog niet zo bekend is, geniet in Vlaanderen hoog aanzien.

De erepenning wordt jaarlijks toegekend aan een persoon of instelling die zich bijzonder verdienstelijk heeft gemaakt voor de Nederlandse cultuur. Het bestuur en de kaderleden van de Stichting Taalverdediging zijn buitengewoon ingenomen met deze eervolle nominatie en zien haar als een bewijs dat zij met haar pogingen om het Nederlands te herstellen en te behouden op de goede weg is en dat zij door de culturele wereld zo langzamerhand als voortrekker op het gebied van taalherstel wordt beschouwd. Daar waar sommige andere taalorganisaties het erbij laten zitten, neemt Taalverdediging dikwijls het voortouw. De nominatie voor de toekenning van deze prijs van de Marnixring geeft haar een ferme steun in de rug. Wij hopen dat wij u in de volgende Nieuwsbrief kunnen aankondigen dat deze erepenning onze Stichting ook daadwerkelijk ten deel zal vallen. De uitreiking is dan voorzien voor komend najaar.

De erepenning werd eerder uitgereikt aan: Piet Chielens van Flanders Fields, Ivan Mertens van Vlaanderen Vlagt, Ring-TV, Richard Celis, Maurits Coppieters, prof. Kotze uit Zuid-Afrika, Eric Ponette en Remi Vermeiren.

SUCCES BIJ CHEVROLET
zie bladzijde 2

De wet-Toubon

Minister Jacques Toubon

Sinds 1994 is in Frankrijk deze wet van kracht (nummer 94-665), waarin het gebruik van het Frans in het openbare leven in Frankrijk voorgeschreven wordt. De wet is genoemd naar de toenmalige minister van cultuur, Jacques Toubon. Deze minister, die in de Engelstalige wereld voortdurend belachelijk gemaakt is (een goed teken - red.) heeft ervoor gezorgd dat een onderneming als bijvoorbeeld Philips er wel voor zal uitkijken de Fransen lastig te vallen met

uitdrukkingen als: "make things better" of "sense and simplicity". Verder wordt in de wet alle overheidsorganen verboden, gebruik te maken van woorden uit vreemde talen. Het is de vurige wens van Taalverdediging dat zulk een wet ook in Nederland van kracht wordt, om daarmee de verengelsing te kunnen bestrijden. Ons kaderlid Johan Derks uit IJsselmuiden heeft de moeite genomen ter zake doende delen van deze wet te vertalen, waarna ze naar de verschillende Tweede Kamerfracties gestuurd zijn met het verzoek de teksten te bestuderen en ze te gebruiken bij het opstellen van een voorstel tot wetgeving voor Nederland. Van de fracties van de Partij voor de Dieren, de PVV, de SGP en de SP kwamen eerste voorzichtige positieve reacties. We zullen deze fracties de komende tijd geregeld aan de wet-Toubon herinneren en hen aansporen met initiatieven te komen. In de huidige Tweede Kamer beschikken de genoemde fracties maar over een kwart van de zetels, maar daar kan na de volgende verkiezingen natuurlijk verandering in komen. Je weet dus maar nooit.

Hieronder vertaalde gedeeltes uit de wet-Toubon:

Artikel 2, het gebruik van het Frans in o.a. reclame: *"In de aanduiding, aanbieding, presentatie, de wijze van toepassing of het gebruik, de beschrijving van de omvang en van de garantievoorwaarden van goederen, producten of diensten, alsmede in facturen en ontvangstbewijzen, is het gebruik van het Frans vereist. Dezelfde bepalingen zijn van toepassing op alle geschreven, gesproken of uitgezonden reclame. De bepalingen van dit artikel zijn niet van toepassing op de namen van typische producten en specialiteiten van buitenlandse oorsprong bekend bij het grote publiek. De wetgeving over merken verzet zich niet tegen de toepassing van de eerste en derde alinea van dit artikel, als het gaat over vermeldingen en berichten die met het merk geregistreerd zijn".*

Artikel 3, gebruik van het Frans in openbare ruimtes: *"Elke vermelding of advertentie aangeplakt of aangebracht in het openbaar, op een vrij toegankelijke plaats of in een openbaar vervoermiddel en bestemd voor informatie aan het publiek moet in het Frans zijn gesteld. Als de vermelding in strijd met de voorgaande bepalingen gedaan is en aangebracht door iemand, ook al heeft hij deze vermelding niet opgesteld, in een ruimte die aan een publiek rechtspersoon toebehoort, moet de rechtspersoon de aanbrengrer in staat stellen de geconstateerde overtreding ongedaan te maken, op zijn kosten*

en binnen de door de rechtspersoon gestelde termijn. Als de geboden gelegenheid geen effect sorteert, kan het gebruik van het pand, rekening houdend met de ernst van de overtreding, aan de overtreder worden ontnomen, ongeacht de bepalingen van de overeenkomst of de voorwaarden van de vergunning die hem was verleend".

Artikel 4: *"Wanneer vermeldingen of advertenties zoals bedoeld in het vorige artikel, aangeplakt of aangebracht door privaatrechtelijke of publiekrechtelijke personen die als overheidsdienaar optreden, onderwerp van vertaling zijn, moeten dat ten minste twee talen zijn. In alle gevallen waar de informatie, advertenties en vermeldingen in de artikelen 2 en 3 van deze wet zijn aangevuld met een of meer vertalingen, moet de presentatie in het Frans even leesbaar, hoorbaar of verstaanbaar zijn als de presentatie in vreemde talen. Een decreet van de Raad van State geeft de omstandigheden aan en onder welke voorwaarden kan worden afgeweken van de bepalingen van dit artikel op het gebied van internationaal transport".*

Artikel 7, gebruik van het Frans door overheidsdiensten: *"Publicaties, tijdschriften en mededelingen die in Frankrijk worden uitgegeven door een publiekrechtelijk orgaan, een privépersoon die als overheidsdienaar optreedt of een particuliere persoon die een subsidie van de overheid geniet, moeten, wanneer ze in een vreemde taal geschreven zijn, ten minste een samenvatting in het Frans bevatten".*

Succes bij Chevrolet

In onze vorige Nieuwsbrief meldden we dat Chevrolet-Benelux, onderdeel van General Motors, op de Nederlandse televisie, ten behoeve van de verkoop van haar automobielen, Amerikaanse reclamefilmmpjes zonder Nederlandse vertaling had laten uitzenden. Taalverdediging heeft hierover vele malen mondeling en schriftelijk geklaagd bij de verkoopdirecteur van het bedrijf, de heer Knol. Hij deed ons mede nota te hebben genomen van onze kritiek en kondigde aan te zullen nadenken over eventuele vertaling bij het uitzenden van vervolgfilmmpjes. Inmiddels is Chevrolet begonnen met het laten uitzenden van deze vervolgfilmmpjes en zie: er zijn nu ondertitels aan toegevoegd. Ideaal is de toestand natuurlijk niet, dan zou er sprake moeten zijn van Nederlands gesproken films, maar het is in ieder geval een grote verbetering en daar mogen we tevreden over zijn. We danken daarbij vooral onze zeer actieve taalverdediger Henk Wijts uit Beverwijk, die in deze zaak het voortouw genomen heeft.

Staatsbezoek aan Mexico

Koningin Beatrix heeft in gezelschap van het kroonprinselijk paar van drie tot en met zes november een staatsbezoek gebracht aan de Verenigde Staten van Mexico, zoals het land officieel heet. Op de eerste dag van dit bezoek hield zij in het oude paleis van keizer Maximiliaan haar tafelrede, de staats-toespraak. Koningin Beatrix deed dit voor de verandering maar weer eens in het Engels, daarmee het gastland en zijn volk tegen de schenen schoppend. Mexicanen houden niet van Engels, niet in de laatste plaats omdat dit de taal van hun noorderburen, de Amerikanen, is. Zij onderhouden een haat-liefde verhouding met de VS. Aan de ene kant willen ze er graag naar toe om te werken, vanwege de hogere salarissen, maar aan de andere kant menen zij dat de VS een deel van hun land bezet houden, stukken van de staten Texas, Nieuw-Mexico, Arizona, Nevada en Californië die vroeger tot Mexico behoorden. Verder voelen veel Mexicanen zich door de Amerikanen ondergeschikt

Het paleis in Mexico (foto Jan Heitmeier)

behandeld. Kortom, als het staatshoofd van een niet-Engelstalig land bij een staatsbezoek Engels komt spreken, wordt dit als een provocatie beschouwd. Dat moet Beatrix, als schoonmoeder van de Spaanstalige Maxima, toch bekend zijn. Ze trekt zich er echter niets van aan. Dat zij door het bewust niet gebruiken van haar eigen taal bij staatsbezoeken in het buitenland de indruk vestigt dat het Nederlands minderwaardig is, interesseert haar al helemaal geen zier. Taalverdediging zou normaal gesproken uitkijken naar de komst van een nieuw staatshoofd maar we kunnen ons de vraag stellen of we daarmee niet van de regen in de drup geraken. Immers, prins Willem-Alexander heeft het tijdens het staatsbezoek in Mexico FD (Mexico Federaal District), de enige correcte naam van de hoofdstad van Mexico (dus niet Mexico-Stad en al helemaal niet Mexico-City, zoals de Amerikanen deze hoofdstad noemen), nog bonter gemaakt dan zijn moeder. De prins hield zijn toespraak ook in het Engels en voegde daar voor de aardigheid nog wat woorden in het Spaans aan toe. Waarschijnlijk was dit deel van zijn rede geschreven door een grapjas (de broer van Maxima?), want ze bevatten een zinsnede bestaande uit schuttingtaal. Ofschoon al jaren getrouwd met een Spaanstalige heeft hij kennelijk nog niet de moeite genomen haar taal enigszins te leren. Welke taal zou hij thuis met zijn vrouw spreken, Engels misschien? Taalverdediging heeft over deze zaak een telefonisch gesprek gehad met de projectleider voor dit staatsbezoek van de Rijks Voorlichtings Dienst en hem voorgesproken dat zulke uitglidders kunnen worden voorkomen wanneer de leden van het Koninklijk Huis zich beperken tot het houden van toespraken in de Nederlandse taal. De projectleider gaf aan dat deze raad het overwegen waard was. Nu maar hopen dat de koningin en haar zoon van hun fouten geleerd hebben.

Orde van den Prince

Elke maand komen de Antwerpse leden van de eerbiedwaardige Orde van den Prince in een sfeervolle eetgelegenheid in de Scheldestad bijeen om met elkaar van gedachten te wisselen over allerlei belangwekkende aangelegenheden. Zij doen dat onder het genot van een goed glas wijn, aan een welvoorzienige dis. De avonden worden opgeluisterd door een of meer sprekers van aanverwanten huize. Op 6 oktober viel Taalverdediging de eer ten deel de leden van de Orde op de hoogte te stellen van haar activiteiten. Daartoe togen onze voorlieden Marcel Bas en Jan Heitmeier op de bewuste dag per spoorlijn naar Antwerpen, alwaar zij van de schitterend vernieuwde Middenstation werden afgehaald door Ordelid André Laeremans, die hen naar de plaats van samenkomst, het café - restaurant "Entrepot du Congo" aan de Vlaamse Kaai, bracht. Na het voortreffelijke avondmaal leidde Ordevoorzitter professor Y. Vanden Berge, schrijver van o.a. het befaamde opstel "De tranen van de koningin" (*), onze Taalverdedigers uitgebreid in. Vervolgens belichtte Jan Heitmeier, aan de hand van onze twaalf statutair vastgelegde doelstellingen, de activiteiten van Taalverdediging, waarna Marcel Bas de gelegenheid kreeg om de aanwezigen van de laatste ontwikkelingen op taalgebied in Zuid-Afrika deelgenoot te maken. Er volgde toen nog een levendige gedachtenwisseling tussen de Ordeleden en de sprekers over de toestand van onze taal en voor we het wisten was het alweer tijd om afscheid te nemen, aangezien de laatste trein naar het noorden al om elf uur 's avonds uit Antwerpen zou vertrekken. Taalverdediging kijkt terug op een welbestede en gezellige avond en hoopt dat ons bezoek zal leiden tot meer ontmoetingen met de leden van de Orde van den Prince over en weer.

* De tekst van het opstel is enkele jaren geleden aan onze Nieuwsbrief toegevoegd als bijlage en is nog steeds op te vragen bij de redactie.

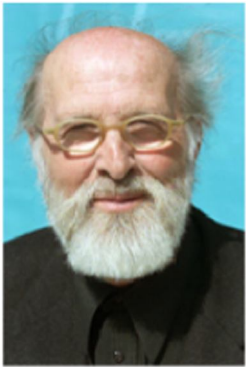
Kanselier Merkel sprak Duits!

De Duitse bondskanselier, Angela Merkel, heeft op 3 november het Amerikaanse Congres toegesproken. Dat deed zij op een werkelijk perfecte manier. Na de Amerikanen eerst wat vriendelijkheden in het Engels te hebben toegevoegd hield zij het staatkundige deel van haar redevoering in het Duits. Zij gaf daarmee aan dat zij best Engels kon spreken maar dat zij voor het verwoorden van haar regeringsdenkbeelden gebruik wens- te maken van de taal van haar land. Kennelijk deerde dat de volksvertegenwoordigers niet, want na afloop van haar toespraak werd zij onthaald op een minutendurende staande ovatie. Een goede les voor de Nederlandse en sommige Vlaamse staatslieden die hun eigen taal te min vinden om er in het buitenland gebruik van te maken. Laten zij vooral beseffen dat wanneer zij hun taal niet voor vol aanzien, anderen het land waar die taal gesproken wordt ook niet voor vol zullen aanzien en zij als vertegenwoordigers van een kennelijk onbeduidend land net zo goed hun mond kunnen houden.

Angela Merkel spreekt het Amerikaans congres toe

Het Nederlandse lied is terug!

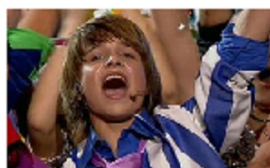

Pierre Kartner

Jarenlang heeft de NOS de Nederlandse en Europese televisiekijkers tegen de haren in gestreken door de Nederlandse deelne(e)m(st)er(s) aan het Eurovisie liedjesfestijn in het Engels te laten zingen. De aardigheid van zo'n festijn is nu juist dat je als toehoorder nog eens iets anders dan Engels hoort en een gezongen overzicht voorgeschoteld krijgt van de culturele verscheidenheid in ons werelddeel. De uitkomsten waren er dan ook naar; menigmaal eindigde(n) de Nederlandse deelne(e)m(st)er(s) onbedreigd op de laatste plaats of bungelde(n) ergens anders onderaan in de ranglijst, om daarna diep in de vergetelheid weg te zinken. Kwade reacties verschenen dan in de pers en het regende ingezonden brieven van mensen die het boze buitenland de schuld gaven. Taalverdediging heeft er telkens op aangedrongen weer in het Nederlands te gaan zingen. In het verleden leidde dat wel tot goede uitslagen, denk maar eens aan de liedjes gezongen door Corrie Brokken, Teddy Scholten en Lenny Kuhr, zangeressen die met de eerste prijs wegliepen en anderen die in het Nederlands zongen en toch ook "hoge ogen" gooiden, zoals Maggie MacNeal en Hedy Lester. Nu is men in Hilversum eindelijk wijs geworden en heeft de NOS de organisatie van de Nederlandse voorronde overgedragen aan de TROS, die het Engelstalige gestuntel onmiddellijk de deur uit gedaan heeft. De befaamde liedjesschrijver Pierre Kartner (Vader Abraham) heeft opdracht gekregen een mooi Nederlandstalig lied te maken, opdat wij Nederlandstaligen ons weer in de Nederlandse bijdrage kunnen herkennen en Europa merkt dat in Nederland de Nederlandse taal nog niet is afgeschaft. Taalverdediging wenst de vertolk(st)er(s) van het lied "Ik ben verliefd, sja-la-lie" veel punten toe in de "Fornebu Arena" van de Noorse hoofdstad Oslo, waar het festijn dit jaar op 25, 27 en 29 mei zal worden gehouden.

Groot succes voor het Nederlandstalige lied!

Op 21 november werd in het sportpaleis van de Oekraïense hoofdstad Kiev de eindstrijd van het Eurovisie Junior Liedjesfestijn gehouden, alwaar de Nederlandstalige bijdragen uitblonden als nooit tevoren. Winnaar werd het Nederlandse liedje "Click Clack", gezongen én gedanst door Ralf Mackenbach, dat maar liefst 121 punten kreeg. Dat waren er vijf meer dan de Armeense en de Russische bijdragen, die de tweede plaats deelden met elk 116 punten. Om het Nederlandstalige succes nog te vervolmaken behaalde de Vlaamse Laura Omloop met haar lied "Zo verliefd, yodelo" de eervolle vierde plaats met 114 punten. Zo laten deze jonge vertolkers van het Nederlandse lied maar eens even zien dat onze taal wel degelijk geschikt is om in te zingen en dat men er op een festijn als dit hoge ogen mee kan gooien, al dat gekweel in (steen)Engels ver achter zich latend. Taalverdediging wenst Ralf en Laura, alsmede de tekst- en toondichters en de omroepen AVRO en VRT, die de inzendingen mogelijk hebben gemaakt, van harte geluk!

De winnaar

Amerikaanse groene kaart nu ook in het Nederlands

Een van onze kaderleden maakte onlangs een reis langs de Grote Antillen, en om van Hispaniola naar Jamaica te geraken moest hij, bij gebrek aan een rechtstreekse verbinding, via de luchthaven van Miami vliegen om over te stappen. Dat gaat daar niet zo maar, het is een omslachtige zaak waar onder andere inreisformulieren voor moeten worden ingevuld. Bij een overstap enkele jaren geleden op deze luchthaven had hij er zich aan geërgerd dat die formulieren er, behalve in het Engels, wel beschikbaar waren in het Duits, Frans, Italiaans, Spaans en Portugees, maar niet in het Nederlands. Bij de balie vroeg hij er toch nog maar eens om, en tot zijn grote voldoening haalde de medewerkster een zogeheten "Groene kaart" in de Nederlandse taal te voorschijn. De luchthavenmedewerkster wist te melden dat er voor Nederlandstalige formulieren gezorgd was op verzoek van de Surinaamse luchtvaartmaatschappij (SLM). Het is natuurlijk wel nodig dat alle Nederlandstalige bezoekers er voortaan gebruik van maken en niet, zoals in zulke gevallen helaas vaak gebeurt, een Engelstalig formulier invullen (omdat zij de Engelse formulieren wel kunnen, of denken te kunnen lezen) want anders blijven veel van die Nederlandstalige "Groene kaarten" maar ongebruikt liggen en zou men wel eens kunnen besluiten om ze wegens gebrek aan belangstelling niet meer te laten herdrukken.

Vertreknummer OMB No. 1651-0113

361206497 15

DEPARTMENT OF HOMELAND SECURITY
U.S. Customs and Border Protection
VISA WAIVER

ADMITTED
MIA
OCT 30 2009
JAN 28 2010

14. Achternaam

15. Voornaam (doopnaam)

16. Geboortedatum (dag/maand/jr)

17. Land van staatsburgerschap

CBP Form I-94W (10/04)

Zie ommezijde Hier nieten

Friese anjer

De heer H. van der Meer en zijn vrouw, mevrouw B. van der Meer-Stavenga uit Goënga zijn, naast verdedigers van de Nederlandse taal tegen onnodig Engels, ook vurige voorstanders van het behoud van het Fries in hun provincie. Zo organiseren zij culturele tochten door Friesland, dichtten en toondichten zij kerk- en kinderliederen (tot dusver al meer dan 200) en zijn er van hun hand vier zangspelen (zangspel = sjongspul in het Fries) verschenen en opgevoerd. Daarnaast hebben zij zorg gedragen voor de organisatie van vele culturele avonden. Voor dit alles is onlangs aan het paar, door het Friese provinciebestuur, de "Friese Anjer voor taal en cultuur" uitgereikt. Een hoge onderscheiding die eerder onder anderen de organisatoren van het Oerol-feest op Terschelling en de kleinkunstenaar Riets Gratama ten deel is gevallen. Taalverdediging wenst de heer en mevrouw Van der Meer van harte geluk met de prijs en hoopt dat zij nog lange tijd voor de Nederlandse en de Friese taal actief mogen zijn.

“LIFEGUARD”

In onze vorige Nieuwsbrief (2009-4) heeft u kunnen lezen dat de medewerkers van de reddingsbrigade in Scheveningen kleding dragen met het opschrift “LIFEGUARD”. Taalverdediging, in de persoon van onze secretaris Ab Braamkolk, diende daarop bij de gemeente waar Scheveningen toe behoort, Den Haag, het onderstaande verzoek in:

“Geacht College,
Onder uw eindverantwoordelijkheid dragen de leden van de Haagse Reddings Brigade op het strand van Scheveningen kleding met daarop de Engelse tekst: “LIFEGUARD”. Dit is in strijd met het gestelde in de Algemene Wet Bestuursrecht onder artikel 2.6.1. Aangezien de overgrote meerderheid van de strandbezoekers Nederlandstalig is, kan hetgeen onder artikel 2.6.2 van dezelfde wet vermeld wordt buiten beschouwing worden gelaten. Het gebruik van een vreemde taal kan misverstanden opwekken, hetgeen in dit geval zelfs levensgevaarlijke gevolgen kan hebben. Ik doe u daarom hierbij het formele verzoek de Engelse kledingopschriften zo spoedig mogelijk, in ieder geval voor de aanvang van het badseizoen 2010, te vervangen door Nederlandse.

Gaarne ontvang ik hierover van u een besluit in de zin der A.W.B. binnen de wettelijke termijn van zes weken”.

Enige tijd later ontving hij het volgende afwijzende antwoord:

“Geachte heer Braamkolk,
Om de volgende redenen wijzen wij uw verzoek af: De Haagse Vrijwillige Reddingsbrigade is een onafhankelijke vereniging. Deze ontvangt weliswaar ondersteuning, o.a. financieel, van de brandweer in onze gemeente. Wij hebben echter geen rechtstreekse zeggenschap over bijvoorbeeld de kleding

van de vrijwilligers die over de veiligheid van onze badgasten waken. Artikel 2.6 van de Algemene Wet Bestuursrecht ziet toe op de taal in het bestuurlijk verkeer die door Nederlandse bestuursorganen gebezigd wordt. Naar onze mening zijn de opschriften op kleding van medewerkers van de reddingsbrigade geen onderdeel van bestuurlijk verkeer. De Engelse tekst “life guard” op de kleding is door de reddingsbrigade gekozen met het oog op de herkenbaarheid ook voor buitenlandse gasten. Er is vanuit gegaan dat ook Nederlanders bekend zijn met de betekenis van dit opschrift en de taak van de reddingsbrigade. In de praktijk heeft dit opschrift voor zover bekend ook nooit tot onduidelijkheid over de taak van de reddingsbrigade vrijwilligers geleid. Naar onze mening levert de kwestie rond het kledingopschrift van de reddingsbrigade geen besluit op in de zin van de Algemene Wet Bestuursrecht. De wijze van kleding van de vrijwilligers heeft betrekking op het feitelijke handelen. Er zijn geen wettelijke regels van toepassing op deze kleding. De vrijwilligers zijn niet in dienst van een bestuursorgaan, maar doen hun vrijwilligerswerk als lid van een vereniging”. Aldus de heer Bron, commandant van de brandweer Den Haag.

Ab Braamkolk liet het daar natuurlijk niet bij zitten en tekende bezwaar aan:

“Geacht College,
Hierbij teken ik bezwaar aan tegen uw afwijzing van mijn verzoek om het woord LIFEGUARD op de kleding van de reddingsbrigade te vervangen door een Nederlandse tekst. Deze reddingsbrigade treedt op aan de openbare weg onder het bevoegd gezag van de gemeente Den Haag en de gebezigde tekst met weglating van de Nederlandse taal is voor degenen die de Engelse taal niet begrijpen niet duidelijk en wettelijk onvoldoende, hetgeen in noodgevallen tot verwarring kan leiden met alle gevolgen van dien. Uw argumenten snijden geen hout en met name uw stelling dat Nederlanders bekend zijn met de betekenis van het Engelstalige opschrift is uit de lucht gegrepen. En wat betreft de door u aangevoerde reden van herkenbaarheid voor buitenlandse gasten: van niet-Engelstalige buitenlandse bezoekers, die in groten getale het strand bezoeken, mag worden verwacht dat zij op de hoogte zijn (of zich stellen) van de betekenis van officiële opschriften in de taal van het land dat zij bezoeken, maar niet dat zij ook bekend zijn met andere talen”.

Daarop kwam het volgende antwoord:

“Geachte heer Braamkolk,
De behandeling hiervan is overgedragen aan de Adviescommissie bezwaarschriften. Om te kunnen beoordelen of u als belanghebbende kunt worden aangemerkt, verzoek ik u mij binnen twee weken na dagtekening van deze brief schriftelijk mee te delen op welke wijze u rechtstreeks in uw belangen bent getroffen door het door u bestreden besluit. Naar mijn voorlopig oordeel is geen sprake van een besluit waartegen bezwaar kan worden gemaakt. Ik stel u hierbij in de gelegenheid mij binnen twee weken schriftelijk te berichten waarom u van mening bent dat de brief van 10-11-2009 wel moet worden aangemerkt als een besluit in de zin van Awb. Nadat uw reactie is ontvangen, zal de commissie beoordelen of uw bezwaren verder in behandeling kunnen worden genomen. In dat geval zal de commissie informatie inwinnen en de betreffende dienst vragen een verweerschrift te leveren”.

Waarop Ab Braamkolk mededeelde:

“Geachte Commissie,
Tegen de inhoud van brief B.3.09.2145.001 getekend door K. van Gogh (waarvoor overigens dank) breng ik in, mij als geregelde bezoeker van het Scheveningse Zeebad wel degelijk belanghebbende te achten. Bijvoorbeeld in een situatie dat ik in zee in moeilijkheden zou komen onder het oog van Nederlandse strandgasten loop ik het risico dat dezen het kledingopschrift LIFEGUARD niet begrijpen, waardoor tijdige hulp zou kunnen uitblijven. Het woord REDDINGSDIENST zouden ook de vele Duitse gasten beter begrijpen”.

Taalverdediging is benieuwd in welke bochten de Haagse autoriteiten zich nu weer zullen kronkelen om onder het gebruik van onze taal uit te komen, waarbij wij ons wel afvragen wat er in de hoofden van deze lieden omgaat.

Is Herman van Rompuy wel een echte Vlaming?

In 2005 spraken de Franse en de Nederlandse kiezers zich in meerderheid uit tegen de invoering van de Europese Grondwet. Dat weerhield de regeringen en parlementen van beide landen er niet van deze grondwet (gestoken in een nieuwe kaft onder de schuilnaam "Verdrag van Lissabon") toch maar goed te keuren. Na nog wat tegenspartelen van de EU-leden Ierland, Tsjechië en Polen was het op één december 2009 dan eindelijk zo ver dat de Europese Grondwet van kracht werd en dat moest natuurlijk gevierd worden. Dat gebeurde in de Portugese hoofdstad in aanwezigheid van de gevestigde orde van de EU, die geestdriftig juichte over de zojuist ingevoerde nieuwe inrichting van "Europa". Die nieuwe inrichting was dan wel op ondemocratische wijze tot stand gekomen, maar gelukkig had dat (nog) niet tot een volksopstand geleid en daar werd het glas op geheven. De doorluchtige aanwezigen werden te Lissabon onthaald op een feestrede van de kersverse "Europese president", de Belg Herman van Rompuy, die bereid was geweest de functie van eerste minister van zijn land te verruilen voor het Europese voorzitterschap.

Europees "president" Van Rompuy

Nu zou men mogen verwachten dat Van Rompuy deze toespraak in zijn eigen taal, het Nederlands (een van de drieëntwintig EU-verdragstalen) zou houden, om daarmee de veelaligheid van Europa en de gelijkwaardigheid der verdragstalen alsmede zijn Vlaamse identiteit te bevestigen. Maar nee, de optimisten die dat veronderstelden kwamen bedrogen uit. De voormalige staatkundig leider van België koos voor zijn betoog de talen ENGELS en FRANS! Er kon geen woord Nederlands vanaf. Hij bevestigde daarmee de vrees van Taalverdediging (reden om in 2005 actie te voeren tegen de invoering ervan) dat de Europese Grondwet de veelaligheid van de EU zou aantasten en van de Unie op den duur een Engeltalige statenbond zou maken met wat ruimte voor talen van landen waarvan de regeringen zich voor het gebruik van de eigen taal inzetten (niet de Nederlandse en de Belgische dus). De laakbare taalhouding van Van Rompuy heeft duidelijk gemaakt dat op steun van deze Belgicistische christendemocraat voor het behoud van het Nederlands als EU-werktaal niet behoefte te worden gerekend. Wij vragen ons dan ook af: is Herman van Rompuy wel een echte Vlaming?

Engels in Spanje

De kersverse "President van Europa" Herman van Rompuy, ging na zijn bezoek aan Portugal naar Spanje, alwaar hij zijn toehoorders ook op een toespraak in het Engels onthaalde. Ons kaderlid de heer Smits schreef hem daarover een brief met de volgende inhoud:

"Onlangs zag ik u op de televisie toen u als nieuwe president van de Europese Unie de Spaanse regering bezocht. Het viel mij op dat u de Spaanse autoriteiten in het Engels toesprak. Ik begreep niet waarom u dit in het Engels en niet bijvoorbeeld in het Spaans of met name in uw eigen taal, het Nederlands, deed. Alle talen van de Europese Unie zijn immers toch gelijkberechtigd! Door Engels te gebruiken bevoordeelt u onterecht een andere taal en doet u afbreuk aan de waarde van het Nederlands als Europese Unie-taal. Het is goed mogelijk om gewoon Nederlands te spreken en een vertaling in het Spaans door een kundige tolk te geven; dat lijkt mij voor de toehoorders prettig.

Ik hoop dat u in de toekomst bij uw ongetwijfeld veelvuldige bezoeken binnen de Europese Unie de Nederlandse taal zult gebruiken. Wij zullen dan fier op u kunnen zijn".

Rechtbanktolken in EU-landen

Enige tijd geleden verschenen er in de pers berichten over plannen van de Europese Commissie om de lidstaten van de EU te verplichten onderdanen van andere lidstaten te laten bijstaan door een tolk en te voorzien van documenten betreffende de rechtszaak in de taal van de verdachte op kosten van het land waar de rechtszaak wordt gehouden. Taalverdediging heeft het ministerie van Buitenlandse Zaken in Den Haag verzocht haar op de hoogte te stellen wanneer deze nieuwe regeling van kracht zal worden. Meer hierover in een van onze volgende Nieuwsbrieven.

Aptroot (VVD) geeft aan de verengelsing ruim baan

Het Tweede Kamerlid van de VVD, Charley Aptroot, is tegenstander van de invoering van het stelsel van rekeningrijden en voert er actie tegen. Zo heeft hij plakkers laten vervaardigen die bijvoorbeeld op auto's kunnen worden aangebracht met de tekst: "Kilometerheffing: NO WAY". Taalverdediging vroeg aan zijn woordvoerder, Ard de Heus, waarom niet voor een volledig Nederlandse oproep was gekozen. Het antwoord was dat er naar een korte

maar krachtige slagzin was gezocht en daarbij was de onderhavige uit het denkraam van de heer Aptroot gerold. Dat daarmee de verengelsing weer een stukje verder op (de) weg zou worden geholpen, daar had het Kamerlid niet over nagedacht, zei de woordvoerder.

“Europa” verbeteren, begin bij.....

Hans van Baalen

Het Europees Parlementslid Hans van Baalen, van de VVD, heeft vorig jaar in een vraaggesprek met het weekblad “Elsevier” zijn collega-lijsttrekker van het CDA, Wim van de Camp, verweten dat hij, om de vertaalkosten te drukken, aanstuurde op de afschaffing van het Nederlands als werktal van het Europees Parlement. Taalverdediging heeft Van Baalen geschreven dat dit verwijt volkomen terecht was maar dat hij bij zijn pogingen de positie van het Nederlands als parlementaire taal te verbeteren maar eens moet beginnen met het terechtwijzen van zijn eigen partijgenote, Neelie Kroes. Door als EU-commissaris bijna voortdurend gebruik te maken van het Engels ondergraaft zij namelijk de positie van het Nederlands als officiële EU-taal in ernstige mate.

Ons Zeeuwse kaderlid de heer Smits schreef over bovenstaand onderwerp de volgende brief aan mevrouw Kroes:

“Enkele dagen geleden zag ik in het "NOS"-nieuws een klein gedeelte van uw verhoor voor uw nieuwe commissarisfunctie in de Europese Unie. Ik vond het vreemd dat u uw antwoorden in het Engels gaf. U zou toch als Nederlandse de Nederlandse taal moeten spreken, omdat alle talen in de Europese Unie gelijkberekend zijn. Ik heb begrepen dat daarvoor overal voorzieningen voor vertaling zijn getroffen. Door Engels te gebruiken, deed u mijns inziens onrecht aan de Nederlandse taal. Dit eenzijdig gebruik zou u toch, gelet op uw vorige functie van commissaris mededinging, moeten afkeuren, omdat dat tot een monopoliepositie van het Engels leidt”.

Hieronder volgt het commentaar dat de EU-verslaggever van onder meer de “Provinciale Zeeuwsche Courant”, Hans de Bruijn, op verzoek onze Zeeuwse afdeling, over de taalkeuze van Neelie Kroes schreef:

“Mevrouw Kroes sprak tijdens de hoorzitting van het Europees parlement vrijwel alleen Engels, ook al werden haar de vragen gesteld in het Pools, Deens, Zweeds, Grieks etc. Alleen bij vragen van de Nederlandse Europarlementariërs antwoordde zij in het Nederlands. Maar er was een Europarlementariër, D66'ster Marieke Schaake, die haar vragen zelf ook in het Engels stelde. Het is een gewoonte van mevrouw Kroes (en ook sommige andere commissarissen) om alles in het Engels te doen. Dat komt vooral omdat haar/hun dossiers voorbereid zijn door Europese ambtenaren voor wie Engels (of Frans) de werktal is. Engels is ook de taal waarin zij met haar topambtenaren communiceert. Als zij de haar aangereikte antwoorden/dossiers/briefingpapieren etc. tijdens de hoorzitting in haar hoofd steeds eerst in het Nederlands zou moeten omzetten, dan zou zo'n hoorzitting natuurlijk uiterst moeizaam verlopen. Maar zij had bijvoorbeeld best haar eerste, voorbereide, inleiding in het Nederlands kunnen doen. Er zijn overigens meer (vooral Oost-Europese en Skandinavische) Euro-commissarissen en -parlementariërs die veel meteen in het Engels doen, en hun eigen landstaal links laten liggen. De Finse Eurocommissaris Ollie Rehn heb ik bijvoorbeeld nog nooit Fins horen spreken, en de Spanjaard Almunia doet vrijwel alles in het Engels of Frans. Maar de Fransen zullen nooit anders dan Frans spreken, die hechten daar zeer aan!”

Bij de hoorzittingen van deze week (maar ook bij persconferenties of debatten) zou in principe elke politicus in zijn of haar

eigen landstaal kunnen spreken. In elke vergaderzaal zijn immers tolkencabines voor alle 23 EU-talen. Ook gisteren bij de hoorzitting waren alle talen via tolken vertegenwoordigd, en er was dus in principe voor niemand aanleiding om niet in zijn of haar eigen landstaal te praten. Maar hierbij speelt m.i. wellicht ook de tv een rol. Als je op een breed internationaal publiek mikt (als je bijvoorbeeld de BBC wilt halen) dan spreek je beter meteen in het Engels, want anders moet het worden nagesynchroniseerd (ondertitelen doen ze buiten Nederland vrijwel nergens) en dan gaat misschien een deel van de impact van je boodschap verloren. Ik hoop dat u aan deze achtergronden iets heeft”.

Neelie Kroes

Nederlands in de grondwet: de tijd dringt

In het regeerakkoord dat de grondslag vormt voor het beleid van de huidige regering-Balkenende, is in 2007 vastgelegd dat er tijdens deze regeertijdssduur een wetsontwerp zou worden ingediend om het Nederlands in de grondwet vast te leggen als officiële taal van Nederland. Tot dusver is er nog niet eens een begin gemaakt met de voorbereiding van dit wetsontwerp. De volgende verkiezingen voor de beide Kamers der Staten-Generaal zijn voorzien voor de lente van 2011 en aangezien het voorbereiden en stemmen van wetsontwerpen doorgaans geruime tijd in beslag neemt, dringt de tijd. De Kamerfracties van de ChristenUnie, de partij die indertijd aangedrongen heeft op het opnemen van de Nederlandse taal in de grondwet, zouden wel eens druk mogen gaan uitoefenen op minister Ter Horst van Binnenlandse Zaken, die de indiening voor haar rekening zou moeten nemen, om haast te maken. Het zou verder geen kwaad kunnen indien de ChristenUnie, als stok achter de deur, alvast maar een wetsvoorstel ter zake zou voorbereiden. Maar helaas blijft het de laatste jaren aan die zijde oorverdovend stil. Taalverdediging vreest daarom dat men het vastleggen van het Nederlands zal uitstellen tot een volgende regeertijdssduur en van uitstel komt, zoals men weet, nogal eens afstel!

Verzoekschrift

Onze nieuwe actieve taalverdediger, de heer Van den Beucken, heeft het initiatief genomen een verzoekschrift te plaatsen op het internet, gericht aan de Tweede Kamer voor de terugkeer van de Nederlandse taal op de bebording op de luchthaven Schiphol. *U kunt het op het internet steunen.*

Zie: <http://www.petities.nl/petitie/nederlands-weer-officiële-taal-op-schiphol>

Vlaams Nationaal Zangfeest

Op 28 februari kan men weer uit volle borst Nederlandstalige liederen meezingen op het Vlaams Nationaal Zangfeest dat dit jaar voor de 73ste keer wordt gehouden. De plaats waar het gezang zal opklinken is de Lottoarena te Antwerpen en de aanvangstijd is 14.30 uur. Meer inlichtingen zijn te bekomen op: www.anz.be of per telefoon: (0032) (0) 32379392.

Taalverdedigers in actie

De afgelopen maanden ontving de redactie weer verscheidene meldingen van taalverdedigers die de handen uit de mouwen hebben gestoken om taalvervuilers te vermanen. Hieronder enkele voorbeelden:

Spijkerbroekentaal

De heer Van Bruggen uit Winschoten heeft zich bij de raad van bestuur van de bibliotheken van zijn provincie Groningen, "Biblionet", beklagd over het onnodig gebruik van Engelse woorden bij de introductie van nieuwe abonnementen. Zo gebruikt Biblionet de termen: Small, Medium, Large, Start en Young. De heer Van Bruggen noemt dit terecht "Spijkerbroekentaal".

"Outlet center"

De heer Van den Beucken beklagde zich bij het "Outlet Center Roermond" over de overdaad aan Engelse woorden in de winkel. Ook op de webstek is het bar en boos. Een greep: "womens wear, mens wear, kids wear, sport & outdoor, home & gifts, leather shoes, food & drinks, service & accessories.

"Gaia Cleaning and Environnement"

De heer Wijts uit Alkmaar las in de "Alkmaarse Courant" van 29 december dat er een nieuw bedrijf was opgericht, dat de naam "Gaia Cleaning and Environnement" had gekregen. Hij schreef een ingezonden brief, waarin hij dit onnodig gebruik van Engels aan de kaak stelde en de taalvervuilers voorstelde de Engelse naam door een Nederlandse te vervangen, bijvoorbeeld: "Gaia Opgeruimd Milieu".

Namibië

De heer Smits uit 's-Heerenhoek (Zeeland) bekritiseerde de redactie van de "Provinciale Zeeuwsche Courant" over het niet vermelden van het gebruik door een groot gedeelte van de Namibische bevolking van het Afrikaans, in een reisartikel over Namibië. Zeer terzake doende, omdat er daarom voor Neder-

landse en Vlaamse toeristen die dit land bezoeken, geen onoverkomelijke taalproblemen zijn.

Opschriften

Dezelfde heer Smits heeft bij een geneesmiddelenimporteur zijn beklag gedaan omdat op de verpakking van een middel tegen hoge bloeddruk de afkorting van de dagen van de week in het Engels waren gesteld. Hij boekte er succes mee, want bij de volgende afname van het middel bleek er op de verpakking een strookje te zijn geplakt met daarop de dagen van de week in het Nederlands.

"Nederlandse Vegetariërsbond"

Mevrouw Van der Meer-Stavenga uit het Friese Goënga klaagde bij de "Nederlandse Vegetariërsbond" over het geven van de Engelse naam "Eat Green Together" aan een campagne tegen het eten van vlees. Eva Wu van de "Nederlandse Vegetariërs Bond" schreef terug dat zij de Engelse term leuk en vlot vond klinken en dat zij hoopte dat het meerdere mensen zal aanspreken en inspireren. Kennelijk heeft het eten van al dat groenvoer haar niet veel wijsheid opgeleverd, wat natuurlijk niet wil zeggen dat niet-vegetariërs er beter aan toe zijn, getuige het grote aantal vleesetende taalzondaars.

Een van de kaderleden van onze zeer actieve Zeeuwse afdeling meldt ons het volgende:

Roosevelt Academy

RA
Roosevelt Academy

Op 7 januari 2010 bij Roosevelt Academy geweest om contact te zoeken met mevr. Pieters over voorlichting over (*) Esperanto door de (voormalige) afdeling Midden Zeeland van Esperanto Nederland. Bij aankomst was er achter de balie een mejuffrouw die misschien geen Nederlandse was; ik kon haar soms niet goed verstaan, met name toen ik een antwoord vroeg op mijn verzoek om toestemming om een foto te maken van het bord bij de balie waarop staat dat als men een andere taal dan Engels spreekt, men misschien niet te woord zal worden gestaan. (Ik heb daadwerkelijk een foto gemaakt en ik zal u deze na gereedkomen toesturen). De mevrouw vroeg hulp aan een man die ook achter de balie was; dat was wel een Nederlander, misschien zelfs een Zeeuw.

We kwamen in discussie over het gebruik van Engels als onderwijstaal op de Roosevelt Academy. Die meneer zei dat alle studenten die tot de Academy worden toegelaten, een goede basiskennis van het Engels moeten hebben omdat dat een voorwaarde is om een studie op het hoogste niveau te kunnen volgen. Ik zei dat ze dan ook Nederlands konden leren en gebruiken. Die meneer zei dat studenten uit bijvoorbeeld China op de middelbare school Engels en geen Nederlands leren. Hij zei echter ook dat alle studenten van de Roosevelt Academy Nederlands moeten leren! Toen ik tegenwierp dat het gebruik van het Engels als onderwijstaal in Nederland een onterechte bevoordeling van Engelssprekenden, cultureel maar ook economisch is en dat een internationale neutrale plantaal als het Esperanto een betere oplossing was, had hij geen reactie. Hij kende het begrip Esperanto nauwelijks.

(*) Esperanto is een internationale taal die bedoeld is om internationale contacten te vergemakkelijken. Zij is bedoeld als "hulptaal" en beslist niet om de nationale talen te vervangen, integendeel. Voor Esperanto en esperantisten geldt: "binnen een taalgemeenschap gebruik van de nationale taal. Voor internationale contacten en samenwerking de internationale, neutrale plantaal Esperanto.

Amsterdammers let op uw taal

In onze laatste Nieuwsbrief (2009-4) deden wij u verslag van de commissievergadering van de Amsterdamse gemeenteraad waarin het voorstel van de D66-fractie werd besproken om in de Nederlandse hoofdstad het Engels als tweede officiële taal in te voeren.

Ondanks het klemmende verzoek van onze insprekers Jeannette van den Bosch en Thomas Hoevers, om het voorstel van D66 niet te steunen, omarmden de vertegenwoordigers van GroenLinks, de PvdA en de VVD helaas de voorgestelde tweetaligheid van Amsterdam en samen vormen deze partijen de grote meerderheid in de gemeenteraad. Nu zijn er op drie maart aanstaande toevallig gemeenteraadsverkiezingen, een uitstekende gelegenheid om van die meerderheid een minderheid te maken. Zoals in onze vorige Nieuwsbrief beloofd, heeft Taalverdediging de lijststaandevoerders van de aan die verkiezingen deelnemende partijen gevraagd hoe zij tegenover het voorstel tot invoering van het Engels in Amsterdam staan. De lezers van deze Nieuwsbrief en de hunnen kunnen deze opvattingen dan op drie maart mee laten wegen bij hun stemkeuze.

De volgende lijststaandevoerders hebben Taalverdediging laten weten dat zij GEEN steun zullen verlenen aan het invoeren van het Engels als officiële taal en het op taalgebied bevoordelen van Engelstaligen boven andere anderstaligen in Amsterdam. Zij willen dus van Amsterdam GEEN tweetalige stad maken:

- L. Ivens (**Socialistische Partij**) lijst 4
- M. Limmen (**Christen Democratisch Appèl**) lijst 5
- C. Moerlie (**Tulpen voor Amsterdam**) lijst 7
- E. Kouwen (**de Groenen**) lijst 11
- A. van der Velde (**Trots op Nederland**) lijst 12
- J. van Lammeren (**Partij voor de Dieren**) lijst 13
- H. Scherff (**ChristenUnie**) lijst 16
- H. Bakker (**Leefbaar Amsterdam**) lijst 17
- B. Merx (**Amsterdam Sociaal**) lijst 18

Utrecht

“De PARTIJ VRIJ UTRECHT die op 3 maart voor het eerst bij de gemeenteraadsverkiezingen in de stad Utrecht opkomt, heeft ons laten weten in de nieuwe Gemeenteraad voorstellen te zullen doen om de verengelsing in de domstad tegen te gaan. Bij navraag bleken van de andere deelnemende partijen de SP, de Groenen en Leefbaar Utrecht zich ook te willen inzetten om het Nederlands als enige bestuurs- en voertaal in Utrecht te behouden.

Taalverdediging dringt er bij deze goedwillende partijen op aan, een coalitie te vormen tegen de verengelsing, om daarmee alle eventuele pogingen om ook van Utrecht een tweetalige stad te maken in de kiem te smoren.

Taalverdediger schrijft in de krant

Onze taalverdediger Martin Weijkamp uit Zwolle las in zijn krant “De Stentor” een artikel over de verengelsing van Nederland. Hij reageerde meteen met onderstaande brief, die in november geplaatst werd en waarin hij onze Stichting onder de aandacht van de lezers bracht. Een initiatief dat navolging verdient.

“Engelse ziekte,

Mijn moedertaal is de schoonste taal, die hou ik steeds in ere. Een lied dat mijn vader zaliger dikwijls uit volle borst zong. Je behoeft toch beslist niet chauvinistisch te zijn, maar een beetje historisch besef of liefde voor je eigen land en taal is toch zeker normaal. Helaas ontbreekt het daar bij vele Nederlanders dikwijls aan. Gewone Nederlandse woorden worden vaak vervangen door Engelse. Onbegrijpelijk dat zelfs de Nederlandse autoriteiten zich daaraan op grote schaal bezondigen. En wat te denken van onze eigen krant, de “Stentor”, waarvan de lezers, Zwollenaren of provincialen, allen Nederlands spreken. Televisieprogramma’s krijgen steeds meer een Engelse naam. Ook op de vele winkelpanden wordt het Nederlandse opschrift vervangen door een buitenlandse aanduiding. Een gewone kapper is bijna niet meer te vinden: Hairfashion, Artistic hair, les Ciseaux, Hair design, Hair today, Trend 4 hair, Hair unlimited, Scissors. En wat te denken van Cut a crap? Kinderen krijgen tegenwoordig de vreemdste namen, als het vooral maar geen Nederlands is. Soms zijn ze nauwelijks uit te spreken. Een mensennaam zou toch een betekenis moeten hebben. Het zijn toch geen honden of katten? Laten we met zijn allen weer gewoon doen, inplaats van die aanstelleritus. Er zijn nota bene 22 miljoen Nederlandssprekenden. Degenen die van onze taal houden kan ik Stichting Taalverdediging aanbevelen. Deze stichting boekt met haar acties grote successen, zoals onlangs bij de Koninklijke Luchtmacht. Het opschrift Koninklijke Luchtmacht verdween van de vliegtuigen en werd vervangen door Royal Netherlands Airforce. Gelukkig is deze blamage door toedoen van Taalverdediging hersteld en prijkt het juiste opschrift weer op de vliegtuigen, met daaronder in kleinere letters de Engelse vertaling”.

“Euroshopper” in het Engels

Tot onze grote schrik lazen we in het blad *Nederlands/Lands* taal van de Vlaamse Volks Beweging, dat het levensmiddelenbedrijf Albert Heijn op de verpakking van artikelen van zijn huismerk “Euroshopper” de aanduidingen van de inhoud voortaan in grote letters in het Engels zal vermelden met daaronder in kleine lettertjes de vertaling in een aantal andere talen, waaronder het Nederlands. Reden genoeg om onmiddellijk bij 's-lands kruidenier aan de bel te trekken:

“Wij hebben vernomen dat op de verpakkingen van artikelen van het merk “Euroshopper” in de winkels van Albert Heijn in Nederland en (later ook) Vlaanderen voortaan de inhoud staat aangeduid met grote letters in het Engels en in kleine lettertjes in een aantal andere talen, waaronder het Nederlands. De Stichting Taalverdediging heeft hier groot bezwaar tegen; de Nederlandstalige klanten van AH hebben recht op goede informatie, en wanneer ze tussen de kleine lettertjes moeten zoeken naar de inhoudsopgave in het Nederlands, kan dit tot verwarring leiden, zeker voor oudere mensen en slechtzienden. Wij verzoeken u dan ook de aanduidingen op de verpakkingen van de Euroshopper-artikelen in grote letters in het Nederlands aan te brengen. Gaarne vernemen wij uw reactie”.

Nieuws over het Afrikaans

Door Marcel Bas

Bezoek uit Orania

In de laatste week van maart 2010 zal een delegatie van twee personen uit Zuid-Afrika Nederland aandoen. Frans de Klerk en Rian Genis - die beiden lid zijn van de Orania Beweging, terwijl Frans ook sinds jaar en dag woonachtig is in het Afrikanerdorp Orania - zullen belangstellenden op vrijdag 26 maart Nederland

inlichten over Orania en het goede werk dat die gemeenschap verricht voor arme Afrikaners en voor de Afrikaanse taal, in en buiten Orania.

Het bezoek maakt deel uit van een werkbezoek aan West-Europa: zij zullen in Engeland belangstellende Afrikaners bezoeken, in Duitsland sympathisanten en belangstellenden informeren en in Italië zullen zij taalstrijders in Zuid-Tirol bezoeken en zich beijveren voor meer samenwerking met hen. Beide volkeren - Afrikaners en Zuid-Tirolers - spreken een minderheidstaal in eigen land (Duits/Zuid-Beiers en Afrikaans) en maken deel uit van een cultuur die op niet veel steun van de overheid kan rekenen. Het Orania-bezoek aan Nederland zal Voorschoten als thuisbasis hebben, van waaruit zij bevriende en belangstellende organisaties zullen aandoen, bijgestaan door ondergetekende. Tijdens de laatste dag van hun bezoek zullen ze in samenwerking met ondergetekende en met uitgeweken Afrikaners en een hier tijdelijk woonachtige inwoner van Orania, in Veenendaal een bijeenkomst organiseren voor sympathisanten en belangstellenden, voor hen die tot samenwerking bereid zijn en iedereen die meer wil weten over het geheel Afrikaanstalige dorpje in de Bo-Karoo, Orania.

Voor meer informatie kunt u kijken op de webstek www.roepstem.net en de Facebookpagina (www.facebook.com) van de Orania Beweging. Daar zult u nadere contactdetails vinden. U kunt zich ook rechtstreeks aanmelden op oraniandederland@gmail.com.

Gezocht: mensen in Nederland en Vlaanderen die zich voor het Afrikaans willen inzetten

Professor Wannie Carstens, een enthousiast mens die zich met zijn Afrikaanse Taalraad (ATR) met hart en ziel inzet voor het Afrikaans en zijn sprekers, komt naar Nederland, en wel in mei 2010. Op www.afrikaansetaalraad.co.za kunt u lezen over deze inmiddels grote, overkoepelende, succesvolle organisatie. In onze Nieuwsbrief jaargang 10 nummer 2 (zomer 2008) deden wij al melding van de oprichting van deze organisatie door erover een artikel uit de Paarl Post te plaatsen.

Wannie Carstens is vaak in Nederland en Vlaanderen geweest, waar hij op universiteiten en bij verschillende organisaties het lot van het Afrikaans heeft besproken, en verschillende medewerkers van Taalverdediging hebben al

met hem gesproken en geschreven. Zoals u weet, wordt het Afrikaans in Zuid-Afrika overal afgeschaft, ten gunste van het Engels. Om nu te voorkomen dat zelfs een universiteit als die van Stellenbosch na vele jaren van taalstrijd ook het Afrikaanse hoofd moede in de schoot legt, en om te voorkomen dat het Afrikaans in de beeldvorming een nutteloze taal wordt, is Carstens met zijn ATR de afgelopen jaren bezig met een charmeoffensief voor deze unieke taal. Hij hanteert daarbij een tactiek die zeer vruchtbaar is: hij vraagt bestaande Afrikaanse taal- en cultuurorganisaties zich aan te sluiten bij de ATR als overkoepelende organisatie. Hij vraagt hun niet zich op te heffen, maar de bestaande structuren, kennis, netwerken en faciliteiten te bundelen onder auspiciën van de ATR. Zo worden er veel meer mensen bereikt, worden de organisaties door elkaar geënthousiasmeerd en worden er kosten gespaard. Tevens heft Carstens aldus de sterke onderlinge verdeeldheid tussen Afrikaanse taal- en cultuurorganisaties en -organisatietjes op.

Zo maakt de ATR elk jaar gebruik van de administratieve krachten en bestuursleden van de aangesloten organisaties, waarvan vele een lange en goede staat van dienst hebben. Bijvoorbeeld: momenteel wordt de administratie beheerd door de Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns, en hiervoor deed de Federasie van Afrikaanse Kultuurvereniginge, FAK, dat. Er worden kennis en kunde van verschillende mensen uitgewisseld en gebruikt. Momenteel is Alana Bailey, van de Afrikaner vakbond Solidariteit, de webbeheerder en PR-contactpersoon, maar zij heeft de ATR ook de structuren en het ledenbestand ter beschikking gesteld. Leden- en begunstigersbestanden worden op de hoogte gehouden van dit grootschalig initiatief en zo zijn die leden en begunstigers in staat een constructiever, eensgezinder initiatief te ondersteunen voor het behoud en de ontwikkeling van het Afrikaans. Ook de totstandkoming van de statuten heeft veel voeten in de aarde gehad, waarbij weer de jurist Dekker van de aloude ATKV (Afrikaanse Taal- en Kultuur Vereniging; een begrip in Zuid-Afrika) zijn diensten heeft verleend.

Onder auspiciën van de ATR en de aangesloten organisaties vinden er allerlei initiatieven plaats, die geletertheid en verheffing des volks ten doel hebben. Zo is er het Woordfees-komitee van de Universiteit van Stellenbosch, dat het jaarlijkse Woordfees organiseert, er is de Stigting tot Bemagtiging deur Afrikaans, het Taalmuseum... Ze zijn nu allemaal samen. Niet overnemen, maar verzamelen is het devies.

Er zijn nog verschillende Rapportryerskorpse in dorpen. Dit zijn jongerenorganisaties die voortgekomen zijn uit de Broederbond, thans Afrikanerbond. De Afrikanerbond heeft van oudsher een gigantisch netwerk, dat tijdens de oude bedeling buitengewoon machtig was. Deze Rapportryerskorpse hebben enthousiaste actieve leden, maar ze hebben niet altijd taalprojecten, terwijl er wel behoefte is aan geletertheid en verheffing in die dorpen. De ATR zal hun projecten aan de hand doen, waarop zij zich kunnen storten.

Het is te veel om op te noemen: het eerdergenoemde Taalmuseum in Paarl legt een archief voor Afrikaanse

professor Carstens

werken en publicaties aan. Een gigantische klus.

Het Buro van die WAT (Woordeboek van die Afrikaanse Taal) gaat nu voort met zijn goede werk, mede dankzij fondsen en hulp van de ATR. Het is fantastisch werk. Het WAT is het enorme, nog niet voltooide Woordeboek van die Afrikaanse Taal. Het is de tegenhanger van het Woordenboek der Nederlandse Taal (WNT) en de Engelse Oxford English Dictionary (OED). Onlangs is het boekdeel gereedgekomen waarin de woorden beschreven worden die met 'R' beginnen. Maar er is steeds minder geld voor dit woordenboek, omdat de regering de subsidiestroom met 1 miljoen Rand heeft gekort. De ATR organiseert nu een geldinzamelingsactie, waaraan u kunt deelnemen en waarover u kunt lezen op de webstek van de ATR. Ik lever maandelijks mijn geldelijke bijdrage.

De ATR is ook tegen discriminatie: veel mensen willen niet Afrikaans praten in winkels en openbare instellingen. Er zijn nu rechtszaken lopende tegen instellingen die Afrikaans weigeren: de ATR zoekt fondsen.

De ATR wil projecten koppelen en hanteert hierbij de slagspreuk: "bemagtig, bevorder en beskerm". Het eerste project van de ATR was "Lees om te leer", want er zijn in de Afrikaanstalige gemeenschap veel te veel analfabeten. Dat was een groot succes en de gevolgen duren voort tot op de dag van vandaag. De meeste inspanning hiervoor werd geleverd door de Stigting vir Bemagtiging deur Afrikaans, gecoördineerd door de ATR.

De eerdergenoemde vakbond Solidariteit wil graag opleidingsbehoeften voor Afrikaners lenigen. Ook hiervoor zoekt de ATR fondsen.

De ATR heeft ook in Nederland een poot: Ingrid Scholtz (ook actief voor Solidariteit), in Delft, wil met Wannie Carstens in Nederland dezelfde netwerken oprichten. Dit hebben ze een jaar geleden al in Vlaanderen gedaan. Men wil in contact treden met pro-Afrikaanse organisaties en met organisaties die het Nederlands en het Afrikaans hoog in het vaandel hebben staan. Hiervoor komt Wannie Carstens naar Nederland. Carstens heeft hetzelfde gedaan op 19 mei in Antwerpen. Dit was een groot succes. Hij heeft rond de tafel gezeten met politici als Ludo Helsen (CD&V) en met organisaties als de Orde van de Prince. Nu is de beurt aan Nederlandse organisaties, in mei van dit jaar.

Wilt u meer weten hierover, uw bijdrage leveren aan de verheffing en het behoud van het Afrikaans vanuit Nederland en Vlaanderen, en in contact treden met de Afrikaanse Taalraad? Neem contact op met de 'Uitvoerende Beambte' voor de ATR: mevrouw dr. Dione Prinsloo: 0027-82-4646953 of prins.d@netactive.co.za

U kunt ook rechtstreeks contact opnemen met de Nederlandse poot van de ATR: ga naar www.afrinetwerk.be en neem contact op met Ingrid Scholtz.

Plakkies: een Afrikaans modeverschijnsel in Nederland

Goed nieuws voor het Afrikaans in Nederland: overal kent men nu de benaming voor een bijzonder soort Zuid-Afrikaanse slipper die overal te koop is in Nederland en 'plakkie' genoemd wordt. 'Plakkie' is het Afrikaanse woord voor slipper. Interessant, want het 'Nederlandse' woord 'slipper' komt uit het Engels, en het Afrikaanse woord 'plakkie' komt uit een Nederlands dialect. Een duidelijker voorbeeld van de Afrikaanse inventiviteit tegenover de Nederlandse gewoonte

om leenwoorden over te nemen, is er niet!

Het is dus een Afrikaans begrip, maar de plaats waar de Plakkies vervaardigd worden, Durban, is een hoofdzakelijk Engelstalige gemeente in de sterk Brits- en Zoeloegeriënteerde provincie KwaZulu/Natal.

De reclame in Nederland voor Plakkies maakte gebruik van een Afrikaanstalige kleurling, met de naam Terence of Terrence (daarover is het reclamebureau van de Plakkies het kennelijk nog niet eens, terwijl in Zuid-Afrika de naam, inderdaad vooral onder kleurlingen, met een of met twee 'r'-en geschreven wordt). Ter(r)ence is in het dagelijkse leven medewerker in de Plakkiesfabriek.

En Ter(r)ence mag ook Afrikaans spreken in Nederland! Je ziet hem in bushokjes, op internet, op televisieschermen met woorden als 'T-hemp' en 'Wat sê Terence?'... Ditmaal geen ongen met woorden die niet bestaan en lekker 'bekken' in een soort nep-Afrikaans (zoals in de reclame voor Bobotie van Knorr), maar het zijn nu échte Afrikaanse woorden.

De zool van plakkies is gemaakt van autobanden. Iedereen die in Zuid-Afrika is geweest, kan zich wel de hopen afgedankte, brandende autobanden langs de wegen herinneren. Het verbranden van die banden veroorzaakt milieuvervuiling. Je kunt gratis hele hopen banden bij autogarages meenemen. Boeren maken gebruik van de banden om er wallen mee aan te leggen, ecologen in Orania maken er aardshipwoningen van, en schoenenontwerper Jan Jansen, bijgestaan door studenten van de Technische Universiteit Delft, maakt er sliperzolen van, zoals Zuid-Afrikanen dat allang deden.

De fabriek in Durban zorgt voor werkgelegenheid in de regio, en voor een ontlasting van het milieu. De plakkies zijn verkrijgbaar in de kleuren 'purple night', 'cool grey' en 'hot pink' voor vrouwen en 'denim blue' en 'brown sun' voor mannen.

Ik heb geen idee waarom zo'n leuk initiatief Engelse kleuren toebedeeld krijgt waar kennelijk geen Nederlands of Afrikaans equivalent voor te vinden is, maar u kunt van mij aannemen dat de dames bij de Bijenkorf kunnen kiezen uit donkerpaars, lichtgrijs en felroze, terwijl de heren zich kunnen rondbewegen in spijkerbroekblauw en de kleur van de koperen ploert, die in Zuid-Afrika ongenadig kan toeslaan, maar die de omgeving aldaar die bijzondere, uitbundige kleuren verleent die we in West-Europa niet hebben.

Nederlands-Vlaams-Suid-Afrikaanse inisiatief in Suid-Afrika

Op Maandag 22 en Dinsdag 23 September 2009 het 'n groot konferensie, kultuurfees en uitstalling plaasgevind op die kampus van die Universiteit van die Wes-Kaap. Dit was 'n groot sukses. "Roots" is, ten spyte van sy Engelse naam, 'n hoofsaaklik Nederlands-Vlaamse en Afrikaanse inisiatief. "Roots" is een van die aktiwiteite wat voortgekóm het uit gesprekke in Februarie 2008 in Kaapstad, tussen die Nederlandse Staatssekretaris vir Europese Sake, mnr Frans Timmermans en die toenmalige Suid-Afrikaanse minister vir Kultuur, mnr Pallo Jordan.

Hulle het onder andere ooreengekóm dat die Suid-Afrikaanse regering, die Vlaamse regering en die Nederlandse regering hulle sal beywer om meer kulturele uitwisseling tussen die Vlaminge, Nederlanders, Suid-Afrikaners en die Nederlands-sprekendes in die voormalige kolonies tot stand te bring. "Roots" het dan ook ten doel gehad om taalverhoudings te smee tussen Suider-Afrika (dus insluitende Namibië) en die Nederlandstalige wêreld, en om samewerking uit te bou. En nou stem die organiseerders, die deelnemers en die besoekers daarvoor saam: Roots moet 'n vervolg kry in 2010! Op Maandag en Dinsdag was daar die konferensie met die tema Spreek, Thetha, Talk: 'n Suid-Afrikaans-Nederlandse dialoog oor die dinamika van Taal, Kultuur en Erfenis en op Dinsdagmiddag en -aand was daar die verskeie optredes en filmvertonings. Kom, ek noem van die onderwerpe wat tydens die konferensie bespreek was, en ek noem van die deelnemers:

Oor Afrikaans, taalbetrekkings tussen die Nederlands-sprekende wêreld en Suidelike Afrika en ander sake: prof. Jakes Gerwel in gesprek met prof. Antjie Krog en Geert Buelens;

Taal as instrument van nasiebou, versoening, restitusie: met dr. Neville Alexander (buitengewone professor Afrikaans en Nederlands) en prof. Guus Extra (Univ. Tilburg);

Die ver-/ontpolitiserings van Afrikaans: met prof. Hein Willems (Univ. Van Pretoria) en prof. Wannie Carstens (Afrikaanse Taalraad);

Is Nederlands vry van politieke bagasie? Nederlands in die Antille en Suriname: met prof. Gert Oostindie (Kon. Instituut voor Taal-, Land- en Volkenkunde in Leiden) en mevrou Helen Chang (Nederlandse Taalunie, Suriname);

Taalstandaardisering, variëteite van Afrikaans: met prof. Ernst Kotze (van die NMMU; voorheen Universiteit van Port Elizabeth) en prof. Frank Hendricks (Univ. Wes-Kaap). Van die ander aktiwiteite was die uitstalling en die optredes op Dinsdag:

- Alles is liefde (dokumentêr)
- Optrede van die Namibiese Kultuurgroep
- Koperinstrumenteorke van Franschoek
- UCT Brass Quintet
- Volkspeler
- Grey Kollege-orke
- Kaaps-Maleise Koor
- Typhoon (= Nederlandse rapper)
- Roosbeef (= Nederlandse rockgroep)

Hierdie tipe inisiatiewe wil wegbeweeg van die tradisionele, uitsluitlik-Afrikaner feeste, en probeer om die Nederlandse en Afrikaanse taalwêreld binne Afrika en die res van die wêreld sy

plek te laat vind. Dit is 'n suksesvolle formule omdat dit ook jonger, minder aan die grond gebonde, Afrikaanse, mense sal aantrek. Dit is jongmense wat nie meer geassosieer wil word met die skuld van hul voorouders of met die Afrikaanstalige gemeenskap se plaaslikheid. Dit is hoekom die organiseerders vir die Engelse naam Roots gekies het.

Hoe dit ook al mag wees: die Afrikaanse en die Nederlandse taalwêreld sal nader kom en hulle kan mekaar versterk, juis deur middel van hierdie konferensie en fees. Dit sit Afrikaans en Nederlands in die kollig. Kom ons vier ons wortels en ons gemeenskaplikhede, en ons besoek die Roots 2010!

Oranje T-hemden voor de oranjetoeskouers op het WK in Zuid-Afrika

Wie dit jaar naar Zuid-Afrika gaat om de Nederlandse voetballers aan te moedigen, kan dit getooid in een oranje, tweetalig T-hemd doen! Voor op het hemd staat de beruchte vuvuzela-toeter met daaronder de tekst 'Ben je nou helemaal betoeterd?!'. Veel niet-Zuid-Afrikaanse voetbalfanaten klagen namelijk over de geluidsmuur die 1000 vuvuzela's veroorzaken als er tegelijkertijd op geblazen wordt in een voetbalstadion. Ook veel Zuid-Afrikanen klagen erover, kan ik u toevertrouwen.

Op de achterkant van het T-shirt staat het Wilhelmus in het Afrikaans, zoals het door mij voor de makers van het hemd werd vertaald. Hierdoor kunnen onze Afrikaanstalige taalverwanten meezingen met de Nederlanders!

U kunt het "T-hemp" voor slechts € 7,99 bestellen bij DutchSupport, een initiatief van studenten aan de Christelijke Hogeschool te Ede: www.dutchsupport.eu

Marcel Bas

Op de voorkant:

Ben je nou helemaal betoeterd?!

Op de achterkant:

Wilhelmus van Nassou is ek, van Dietse bloed
Die vaderland getrou, bly ek tot in die dood,
'n Prins van Oranje is ek vry onvervaard
Die Koning van Spanje het ek altyd geëer.

Vreemde woorden op het spoor

Een van onze aanhangers ontdekte op het station van Roosendaal een man in een blauwe kiel, met op de achterzijde de woorden "CARE ON TRACK". Bij navraag bleek hij een medewerker van "NedTrain" te zijn, een van de vele ondernemingen die zich met de treinenloop bezig houden na de privatisering van de spoorwegen. Taalverdediging heeft aan "NedTrain" per e-post gevraagd wat deze Engelse woorden betekenen hebben en waarom er niet gebruik gemaakt is van de Nederlandse taal. Benieuwd wat ons nu weer voor flauwe smoesjes op de mouw gespeld zullen worden om dit belachelijke misbruik van de Engelse taal te verantwoorden. In ieder geval komt men niet weg met de mededeling dat voor het Engels gekozen is om vertragingen tegen te gaan. Daar trappen, na de ellende deze winter met de treinen, zelfs de meest goedgelovige anglofielen niet meer in.

Vergadering kamercommissie over rapport Onderwijsinspectie

Zoals bekend is Stichting Taalverdediging (ST) bezig met een procedure om de rechtmatigheid van het gebruik van Engels als voertaal in het basisonderwijs in Rotterdam te bestrijden. ST is van oordeel dat op basis van de wet (artikel 9 WPO) alleen het Nederlands als voertaal is toegelaten. De procedure is gericht tegen BOOR die het openbaar basisonderwijs voor de gemeente Rotterdam uitvoert. BOOR past het tweetalig onderwijs toe onder de naam "Early Bird" (EB-project). De conclusie van Dupliek is door de tegenpartij in oktober 2009 ingediend. Het wachten is nu op een uitspraak van de Rechtbank. Er is hier een verband met het voornemen van de Minister van Onderwijs om met een proef met tweetalig onderwijs op basisscholen te beginnen (vvto-project; vvto staat voor vroeg vreemdetalenonderwijs). Uitgangspunt is de brief van 19 november 2008 waarin wordt voorgesteld op een beperkt aantal basisscholen als proef tweetalig onderwijs te geven. In de praktijk zal dat bijna altijd Engels zijn. Tweetalig onderwijs betekent hier dat een deel van de lessen in een andere taal worden gegeven. Als de proef slaagt, zal wetswijziging nodig zijn omdat het voorgestelde systeem in strijd is met artikel 9 van de onderwijswet. Naar aanleiding van de bespreking van deze voorstellen op 15 april 2009 in de Tweede Kamer, heeft de staatssecretaris voor onderwijs op 20 april een brief aan de Tweede Kamer geschreven. In deze brief zegt de staatssecretaris toe de onderwijsinspectie te laten onderzoeken of de scholen van het EB-project in Rotterdam zich aan de bepalingen van de wet houden. Met haar brief van 6 oktober 2009 heeft de staatssecretaris de uitkomsten van het onderzoek van de onderwijsinspectie naar de Tweede Kamer gestuurd. Zij stelt zich in deze brief achter de conclusie van de onderwijsinspectie dat het EB-project plaatsvindt binnen het kader van de wet. ST heeft op 3 december 2009 aan alle leden van de onderwijscommissie haar bezwaren tegen de conclusie van het inspectierapport laten weten. De stelling van ST is dat, als naar de inhoud wordt gekeken, het EB-project en de vvto-proef gelijk zijn, met andere woorden: als de vvto-proef niet past in het bestaande onderwijssysteem, geldt dat ook voor het EB-project.

Omdat een aantal leden van de vaste kamercommissie voor onderwijs het rapport van de onderwijsinspectie van onvoldoende kwaliteit vonden, heeft op 21 januari 2010 een vergadering van de kamercommissie plaatsgevonden. Aanwezig waren de leden Bosma (PVV), Besselink (PvdA), Dezentjé Hamming (VVD), Van Dijk (CDA) en Smits (SP). De leden Bosma, Van Dijk en Smits waren in de eerste termijn niet overtuigd van de stelling van de staatssecretaris dat het EB-project iets anders is dan de vvto-proef. De leden Besseling en Dezentjé Hamming waren kritiekloos voor de benadering van de staatssecretaris. De staatssecretaris antwoordde dat er volgens haar wel een verschil is. In Rotterdam zou het gaan om het vak Engels (verplicht vak volgens de wet), dat niet alleen als zelfstandig vak, maar ook in combinatie met andere vakken wordt gegeven. Andere vakken zouden gebruikt worden om Engelse les te geven. Bij de vvto-proef zou het gaan om Engels als voertaal bij andere vakken dan het vak Engels, zonder dat het de bedoeling is om Engels te leren. ST is van mening dat dit onderscheid niets anders is dan een vorm van misleiding. Een woordenspel. Het geven van een vak in het Engels zou wel mogen door te zeggen dat het gaat om het leren van het Engels. De bedoeling van de vvto-proef is toch ook om Engels te leren! Inhoudelijk is er geen verschil tussen de EB-teksten van BOOR en de omschrijving van de

vvto-proef. In beide gevallen gaat het ook om 15 % van de lestijd.

Voorts merkte de staatssecretaris nog op dat er in Rotterdam sprake was van vrijheid van keuze voor ouders. ST is van mening dat dit feitelijk onjuist is, omdat het de openlijke doelstelling van BOOR is om het EB-project uiteindelijk op alle openbare scholen te doen invoeren. Ten slotte merkte de staatssecretaris nog op dat het EB-project er is gekomen op verzoek van onderop, van de ouders dus. Dit is niet juist. ST is van mening dat het EB-project is begonnen vanuit BOOR op advies van het Europees platform, nota bene een onderdeel van het ministerie van Onderwijs! In de tweede termijn waren de leden Bosma, Van Dijk en Smits nog steeds niet overtuigd van de zienswijze van de staatssecretaris. Men vond het blijkbaar niet de moeite waard om een motie in te dienen. De leden Besseling en Dezentjé Hamming waren het wederom kritiekloos eens met de staatssecretaris. De behandeling in de kamercommissie heeft tot gevolg dat de regering en BOOR hun gang kunnen gaan. De vvto-proef zal drie jaar duren. Gezien de achter de staatssecretaris schuilgaande krachten is het te verwachten dat de vvto-proef hoe dan ook zal leiden tot aanvaarding van vvto in het basisonderwijs. De gang van zaken heeft ook tot gevolg dat BOOR in het kader van de door ST ingestelde procedure kan stellen dat de politiek van oordeel is dat het EB-project niet in strijd is met de wet. Het is mogelijk dat de rechtbank rekening houdt met dit soort redenering. In die zin is de positie van ST dus verzwakt. ST zal in elk geval nog een brief naar de leden van de onderwijscommissie sturen om te wijzen op haar standpunt. Wij zullen bepleiten dat het EB-project formeel betrokken zal worden bij de beoordeling van de vvto-proef over drie jaar.

Verrassend betoog van minister Van der Laan

Op 21 november 2009 heeft de Nederlandse minister van Wonen, Wijken en Integratie, Eberhardt van der Laan (PvdA), de jaarvergadering van het Genootschap Onze Taal toegesproken die op die dag in Utrecht werd gehouden. De minister brak een lans voor het volgen van inburgeringcursussen door allochtonen. Hij gaf aan dat het aanbieden van deze cursussen als een geschenk van de overheid moest worden beschouwd en niet iets wat dwangmatig opgelegd wordt. Verder wist de minister te vertellen dat er al in de veertiende eeuw inburgeringcursussen in onze landen werden gegeven en wel te Brugge, om vreemdelingen die daarnaartoe gingen om in de lakennijverheid te gaan werken, Nederlands te leren. Aan het eind van zijn toespraak leverde de heer Van der Laan kritiek op de vele Nederlanders die te snel vreemdelingen naar de mond praten, hij zei letterlijk:

"Ik vind overigens dat Nederlanders wel wat trotser op hun taal mogen zijn. Ik bedoel: zo gauw ze merken dat hun gesprekspartner geen goed Nederlands spreekt, hebben Nederlanders de neiging hun taalgebruik aan te passen aan de ander. Goed bedoeld, maar zo leert de ander niks. Moedig juist de ander aan, help 'm, maar blijf je eigen taal spreken. In Engeland, Frankrijk of Duitsland doen ze dat ook en dat prikelt de buitenlandse inwoners om die taal zo snel mogelijk te leren."

Deze uitspraak is Taalverdediging uit het hart gegrepen en we hopen dat zijn collega-ministers en alle andere Haagse hoogwaardigheidsbekleders, de koningin inbegrepen, hier goede nota van zullen nemen.

Zij die ons voorgingen, de leren

Het Iers (Gaeilge) is een Keltische taal, waaruit zich ook het Schotse Keltisch (Gaelic) ontwikkelde door emigratie van Ieren naar Schotland, meer dan 1500 jaar geleden. In 1168 kwamen de Normandiërs, later de Engelsen naar Ierland; zij vestigden zich eerst in Dublin en omgeving: het eerste bruggenhoofd van het Engels. Tot rond 1850 bleef Ierland grotendeels Ierstalig, maar de hongersnood, die 1 miljoen doden eiste en nog eens 1 miljoen mensen op de vlucht joeg naar Noord-Amerika, bracht het Iers een zware klap toe. Niet alleen de Britten wilden dat Ierland Engelssprekend zou worden, maar ook veel ouders, gedreven door extreme armoede, zagen niets meer in het Iers en wilden dat hun kinderen Engelstalig werden. Het Iers was de taal van de armoede en de hopeloosheid, het Engels was de taal om verder te komen. Op school werd alleen Engels gesproken en het spreken van Iers door leerlingen werd vaak met het Spaanse rietje gestraft. Razendsnel werd de overgrote meerderheid van de Ierse bevolking Engelstalig; het Iers hield begin van de twintigste eeuw alleen stand in het verre westen, zoals in Connemara, graafschap Galway en in de graafschappen Kerry en Donegal.

Na een bevrijdingsoorlog kreeg Zuid-Ierland in 1921 zelfbestuur onder de naam Ierse Vrijstaat en werd in 1947 onafhankelijk onder de naam Ierse Republiek (Republic of Ireland). Vanaf 1921 begonnen de pogingen om het Iers te doen herleven, maar daarbij werden fouten begaan. Je kunt kinderen geen liefde bijbrengen voor een taal door daaraan het slagen of zakken voor het eindexamen te verbinden. Een onvoldoende voor Iers betekende tot 1973 zakken; het is nu wel een verplicht eindexamenvak. De taal balanceert nog steeds op het randje. Slechts enkele tienduizenden mensen spreken Iers als hun eerste taal. Het Engels penetreert in de Ierssprekende gebieden (Gaeltacht), doordat er Engelssprekenden gaan wonen. Aan de andere kant krijgt de taal ook meer en meer steun. Er is een Ierssprekend radio- en televisiestation, veel mensen volgen nu cursussen en er zijn scholen (Gaelscoileanna) waar het Iers de onderwijstaal is (onderdompeling, dezelfde methode die in ons land wordt gebruikt om het Engels erin te pompen). Het gaat om kleuter-, basis- en middelbare scholen en ze zijn overal in Ierland te vinden. De EU erkende het Iers in 2005 als officiële EU-taal. De Ierse regering heeft in 2006 het voornemen uitgesproken om van Ierland binnen 20 jaar een echt tweetalig land te maken. Eentaligheid (Iers) is niet meer mogelijk.

Het lijkt erop dat het Iers op het nippertje van de absolute ondergang is gered. Een aantal organisaties helpen de taal te overleven. Als je in Ierland komt, zie je veel Iers: bestemmingen op bussen en treinen, wegwijzers, verkeersborden, andere teksten op straat. De president is An Uachtarán, de eerste minister is An Taoiseach, het parlement heet Dail Eireann, de Ierse spoorwegen heten zowel Irish Rail als Iarnród Eireann. Pak je de bus? Dat heet Bus Eireann en het grote busstation in Dublin heet Busaras (huis van de bussen). Het vliegveld van Dublin is tweetalig Iers-Engels en je landt er met Aer Lingus. In het vliegtuig worden de passagiers in drie talen begroet: Engels, Iers en Nederlands. Erin go bragh betekent Lang leve Ierland. In Brits-loyalistische buurten in Belfast als de Shankill Road en Sandy Row is het uitspreken van een bepaald Iers zinnetje levensgevaarlijk: Tíocfaidh ár lá (Onze dag zal komen), een leus van de IRA. In Noord-Ierland proberen de loyalisten het Iers in strijd met het Goede Vrijdag-akkoord zo veel mogelijk in de kiem te smoren. Zij willen dat in Ulster alleen Engels en Ulster Scots, een Schots dialect, wordt gesproken.

(Han Maenen)

NOS-Journaal in Haïti

Na de aardbevingen die de republiek Haïti midden januari troffen zond het NOS-journaal zijn correspondent in Amerika, Eelco Alexander Bosch ridder van Rosenthal erheen om verslag te doen van de verwoestingen die dit natuurgeweld had veroorzaakt en de gevolgen ervan voor de overlevenden. Nu spreekt men in Haïti naast de volkstaal Creools (een mengeling van Frans, Afrikaanse talen en van alles en nog wat), zuiver Frans en die taal was de NOS-verslaggever kennelijk niet machtig. Toch bleek hij met alle door hem ondervraagde personen van gedachten te kunnen wisselen, in het Engels, wel te verstaan. Hoe dat mogelijk was is ons een raadsel. Uit eigen ervaring weten wij dat vrijwel niemand van de inwoners van dat land ook maar een woord Engels spreekt. Wie heeft Bosch van Rosenthal dan voor zijn microfoon getoverd? vragen wij ons af.

Waren het toeristen of medewerkers van buitenlandse hulporganisaties of misschien naar Amerika uitgeweken Haïtianen die teruggekomen waren om reddingswerk te verrichten, wie zal het zeggen. In ieder geval kan hij onmogelijk een doorsnede van de bevolking naar haar bevindingen hebben gevraagd en dat was een groot gemis. Ook heeft hij met zijn Engelstalige vraaggesprekken bij de Nederlandse kijkers de valse indruk achtergelaten dat men in Haïti heel goed met Engels terecht kan. Zelfs de Amerikaanse zender CNN, die bepaald niet bekend staat om zijn eerbied voor andere talen en die met groot materieel naar Haïti was uitgerukt, had een Franstalige verslaggever meegestuurd. Het NOS-journaal heeft met het zenden van een kennelijk Franskundige verslaggever naar Haïti twee grote fouten gemaakt en dat zou men van een zo gerenommeerde instelling niet mogen verwachten. Taalverdediging heeft de redactie van het NOS-journaal van haar misprijzen over deze zaak in kennis gesteld.

Het antwoord van Nettie Kosterman, voorlichtster van de NOS:

"Wij hebben onmiddellijk na de aardbeving onze Amerikaanse correspondenten Eelco Bosch van Rosenthal en Ron Linker naar Haïti gestuurd, omdat wij altijd prioriteit geven aan het zo snel mogelijk verslag doen van het nieuws zoals het zich afspeelt. De reistijd en reismogelijkheden vanuit Washington DC waren aanzienlijk korter en beter dan vanuit Nederland dus lag deze keus voor de hand. Uiteraard is het een voordeel als de taal van het desbetreffende land wordt gesproken, maar in de praktijk is dat niet altijd mogelijk. We lossen dat dan op door met lokale tolken te werken. Het is niet zo dat Eelco geen Frans spreekt. Hij kan er redelijk mee uit de voeten".

Commentaar Taalverdediging: Als Eelco redelijk Frans spreekt, waarom gebruikte hij het dan niet in Haïti?

Het presidentiële paleis in Port-Au-Prince korte tijd voor de beving (foto Jan Heitmeier)

NOS-Radionieuws, het hek is van de dam

In onze Nieuwsbrief 2009-4 vermelden wij de klacht dat in het NOS-Radionieuws sommige citaten in vreemde talen niet meer worden vertaald. Van mevrouw Kosterman van de NOS ontvingen wij het volgende antwoord:

“Wij zijn voorstander van het verlevendigen van nieuws op de radio. En daarbij hoort dat wij waar mogelijk de hoofdrolspelers zelf laten horen, inplaats van alles door de nieuwslezer of presentator te laten voorlezen in vertaling. U pleit voor een nadrukkelijke vertaling van Engelstalige quotes (excusez le mot) nadat die zijn uitgezonden. Wij vinden dat de verkeerde weg. In de aanloop naar een ‘anderstalig’ citaat proberen wij altijd zo goed mogelijk aan te geven wat de spreker gaat zeggen.

Uit de voorbeelden uit de uitzendingen die u noemde: na de inleidende zin over Wilders kwamen in de quote bijvoorbeeld trefwoorden als ‘certainly’ en ‘invite’ voor. En die waren dus keurig geïntroduceerd en verklaard. Verder maken wij maar zeer spaarzaam gebruik van Russische, Chinese of Japanse citaten, omdat daar voor de meeste luisteraars geen enkel aanknopingspunt in zit. Met het Engels ligt dat anders. Die taal krijgen zó veel mensen in Nederland als ‘tweede taal’ min of meer met de paplepel ingegoten (door computergebruik, videospelletjes, films, tv-series enzovoorts), dat we ons met Engelstalige citaten iets meer kunnen veroorloven. Maar we zoeken altijd naar een balans: welke Engelse woorden mogen we als bekend veronderstellen en welke verdienen een inleidende verklaring? Wij vinden zelf dat we daar verantwoord mee omgaan, maar realiseren ons dat u daar als Taalverdediger vermoedelijk anders over denkt.

Nettie Kosterman, NOS Publieksvoorlichting”

Commentaar Taalverdediging: De NOS vindt het dus niet meer nodig om alle Engelse citaten te vertalen omdat de meeste luisteraars wel Engels kennen. Hiermee is het hek van de dam. Taalverdediging eist volledige vertaling van alle citaten vanuit elke vreemde taal, dus ook vanuit het Engels!

Ergernis over Engels bij de KRO

Onze taalverdedigster mevrouw Stockmann uit Amstelveen ergert zich al geruime tijd aan het onnodig gebruik van Engels door de Katholieke Radio Omroep. Zij schreef de omroep aan:

“Al herhaalde malen heb ik mij bij u beklagd over de minachting die de KRO aan de dag legt voor de Nederlandse taal. Onlangs heeft u nog een brief van mij gepubliceerd in uw blad n.a.v. een aan Duitsland verkochte show, die een keurige Duitse titel meekreeg i.p.v. de Engelse titel die u gebruikte. U ontkent dat u willens en wetens de Nederlandse taal maar al te graag inruilt voor de Engelse. Welnu, woensdag 14 oktober was het weer zo ver. Over een door en door Nederlandse instelling als De Zonnebloem werd een programma gepresenteerd onder de titel ‘Let the sun shine’. Ik meen dat het een liedje uit de musical ‘Hair’ is. Niemand bij de KRO heeft bedacht dat het programma ook een Nederlandse titel zou kunnen krijgen. Na zo veel herhaalde pogingen om bij u liefde voor de Nederlandse taal aan te wakkeren, geef ik de moed op en zeg ik mijn lidmaatschap per 1 januari 2010 (na zeker ruim dertig jaar lidmaatschap) op. Ik ben ook donateur van De Zonnebloem en d.m.v. een kopie van deze brief geef ik ook deze instantie blijk van mijn ongenoegen”.

Het antwoord van de Zonnebloem viel tegen:

“Wij mochten uw mail gericht aan de KRO ontvangen waarin u uw ongenoegen uitspreekt over de Engelse titel van televisieprogramma's. Uiteraard heeft ook de Zonnebloem meegeacht een geschikte titel voor het programma te vinden, die de mensen nieuwsgierig maakt om te kijken. Er zijn verscheidene Nederlandse titels geopperd, maar er is uiteindelijk gekozen voor deze titel”.

Daarop schreef mevrouw Stockmann aan de Zonnebloem:

“Uw antwoord van 4 november op mijn klacht over de Engelse titel van het TV-programma over “De Zonnebloem” is teleurstellend. U maakt zich er wel heel gemakkelijk van af. Kent u de uitspraak van Willem Frederik Hermans: ‘Er is geen volk dat zijn eigen taal zo minacht als het Nederlandse’? Ik heb mijn brief aan de KRO (waarvan u een afschrift bezit) en uw antwoord hierop doorgestuurd aan de Stichting Taalverdediging, in de hoop dat zij dit schoolvoorbeeld van een gebrek aan liefde en belangstelling voor de Nederlandse taal zullen publiceren in hun Nieuwsbrief. Zou u mij willen schrapen als donateur van de Zonnebloem”?

Commentaar Taalverdediging: Een duidelijke boodschap aan de KRO die deze omroep aan het denken zal zetten!

“Your wake-up call”

Tot voor kort prijkten bovenstaande woorden op het tv-scherm bij KRO's “Goedemorgen Nederland”. Na klachten onzerzijds en ongetwijfeld ook veel telefoontjes van andere kijkers komen deze vreemde woorden nu niet meer voor. Ook hier is weer gebleken dat protesteren helpt.

Ingezonden

Bij de redactie kwam de volgende sympathieke brief binnen:

“Ik heb in het verleden op al mijn schriftelijk geuite bezwaren tegen het verzieken van onze taal van de betrokken bedrijven en organisaties weinig reacties ontvangen. Slechts enkele, zoals de N.C.R.V., de E.O. en Bavaria, hebben gereageerd. Hun voornaamste argument om onze taal te verzieken met Engelse uitdrukkingen was, gaven zij aan, de globalisering waarvan het gebruik van de meest gesproken taal ter wereld een onderdeel heet te zijn. Welnu, dat laatste is een oneigenlijk argument, want de meest gesproken taal ter wereld is niet het Engels, maar het Chinees. Het argument van de E.O. om een programma uit te zenden met de titel ‘That's the question’ was dat dit programma van Engelse oorsprong was. Merkwaardige reden, want een optreden van het Russische Staatscircus wordt niet aangekondigd als Русскй Государственный цирк en een televisieuitzending van de Joodse omroep over ‘De mooiste steden in Israël’ niet als הערים היפות ביותר בישראל. De vele overige door mij aangeschreven bedrijven en organisaties (w.o. Tele2 met zijn op de televisie optredende imbeciele Anglo-Amerikaanse schaap en B.C.C. met zijn ‘Everyday low pricing, everyday high service’) hebben zelfs niet het elementaire fatsoen kunnen opbrengen om te reageren”.

J. Wessel, Ridderkerk

Beter Engels of beter Nederlands?

Van in de 19de eeuw tot diep in de tweede helft van de 20ste eeuw heeft ons volk, althans in de zuidelijke Nederlanden, moeten strijden voor de vernederlandsing van het onderwijs. In 1968 betoogden nog velen onder ons voor Leuven Vlaams. Er is geen probleem meer met het Frans in het onderwijs, maar intussen is de verengelsing van het hoger onderwijs sluipend aan de gang, zowel in Noord- als in Zuid-Nederland. Zowel rectoraten als sommige politici vinden trouwens dat het hoger onderwijs nog meer moet verengelsen, zodat zij in alle stilte voorbereidingen treffen om de taalwetgeving dienaangaande te kunnen wijzigen. Vanuit een diepe bezorgdheid over die evolutie, heeft het Vormingsinstituut Wies Moens een aantal maanden geleden het initiatief genomen om samen met andere verenigingen over dit onderwerp een symposium te organiseren en op die wijze een beweging op gang te brengen die de positie van het Nederlands in het hoger onderwijs vrijwaart en bevordert.

Noteer alvast zaterdag 13 maart, 14 uur in uw agenda voor het symposium **Beter Engels of beter Nederlands?** in de Aula Jan Fabre van de Universiteit Antwerpen, campus Middelheim, Groenenborgerlaan 171, 2020 ANTWERPEN. Ingang via de Floraliënlaan.

De organiserende verenigingen zijn onder meer:

- Beweging Vlaanderen – Europa
- Katholiek Vlaams Hoogstudentenverbond
- Marnixring Antwerpen Violier
- Nationalistische Studentenvereniging
- Stichting Taalverdediging
- Verbond der Vlaamse Academici
- Vormingsinstituut Wies Moens

Spreekers zijn: Diana Vinke (Technische Universiteit Eindhoven), Hakima El Meziane (Voka, Vlaams netwerk van ondernemingen), prof. Frank Flerackers (Rechtenfaculteit HUB en voorzitter VVA) en prof. Harry Martens (hoogleraar en ere-rector Universiteit Hasselt). Daarna volgt een debat met de voorgemelde sprekers en twee studenten-vertegenwoordigers. Het publiek krijgt eveneens een inbreng. An de Moor modereert en verzorgt eveneens de presentatie. We sluiten af met een receptie. De toegang is gratis, maar we moeten in elk geval weten hoeveel mensen we mogen verwachten. Daarom is het absoluut noodzakelijk om vooraf in te schrijven. U kunt dat tot 24 februari doen via het secretariaat van de Stichting Taalverdediging.

Nieuwsbrief 2010-1

ZATERDAG 13 MAART 2010 - 14 U.

SYMPOSIUM BETER ENGELS OF BETER NEDERLANDS? TAAL IN HET HOGER ONDERWIJS

UA campus Middelheim, aula Jan Fabre
Groenenborgerlaan 171
Antwerpen

Organisatie:

Inschrijven verplicht! Bij voorkeur voor 1 maart 2010.
beterengelsfbeternederlands@gmail.com

COLOFON

Nieuwsbrief 2010-1 is een uitgave van de Stichting
Taalverdediging voor herstel en behoud van het
Nederlands – KvK 17135796

Postbus 71827 1008 EA Amsterdam

e-post: AB.NED@hetnet.nl

Webstek: www.taalverdediging.nl

Bestuur: M. R. Bas, Ing. A. Braamkolk,

drs. M.C. Heitmeier, T. Hoevers

Banknr.: 741 28 61 te Eindhoven (NL)

IBAN: NL86INGB0007412861 – BIC: INGBNL2A

Vlaanderen: Bank KBC Hamont (B)

nr. 733-0128072-62 ("inzake Taalverdediging")

Het begunstigersbedrag is vanaf €12,= per jaar
met abonnement op de Nieuwsbrief

*De Stichting Taalverdediging is erkend als
Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI), zodat
giften in Nederland fiscaal aftrekbaar zijn.*

**Begunstigers! Controleer bij betalingen a.u.b. of
uw naam en adres zijn ingevuld! Krijgt u een
acceptgiro terwijl u uw bijdrage in 2009 wel
voldaan hebt, dan graag een berichtje.**